

DIGITALITZACIÓ EN L'ATENCIÓ A LA SALUT MENTAL

7è Congrés de la FCCSM
SOCIETAT DIGITAL I SALUT MENTAL

PANDÈMIA PER COVID19

- Necessitat de distanciament social
- Por generalitzada
- Incertesa sobre el futur
- Manca de control
- Augment del paper d'experts

CANVIS ASSISTENCIALS A XARXA D'ATENCIÓ A LA SALUT MENTAL

- Augment de noves consultes
- Visites telemàtiques
- Cessament d'espais grupals presencials
- Introducció de tecnologies aplicades a l'atenció a la salut mental
- Discurs protecnològic acrític

ÀMBITS GENERALS D'ÚS DE LES TENOLOGIES

- **Assistencial**

- Recerca
- Docència
- Organització de l'estructura sanitària

TECNOLOGIES APLICADES A SALUT MENTAL

- Telefon
- Videoconferència
- E-consulta
- Apps mòvils (actives i passives)
  - Ex: projectes SIMPLE, e-MOTIPH, m-Depression
- Intervencions guiades per Internet
  - Ex: ifightdepression, SlowMo
- Realitat virtual
- Intel.ligència artificial (machine learning, bots, xarxes socials)
  - Ex: projectes PRESTO, cribatge risc suicidi AP, Co-Actuem per la SM
- Gaming

VARIABLES DE L'ÚS

- **Segons la finalitat:**
  - educació/prevenció
  - identificació/diagnòstic
  - tractament
  - rehabilitació/recuperació
- **Segons el tipus d'intervenció** (médica, psicosocial, ajuda mútua...)
- **Segons l'àmbit d'intervenció** (AP, CSMA, SRC, hospitalització, xarxa SS, GAM...)
- **Segons diagnòstic o síndrome**
- **Segons grups d'edat** (nens, joves, edat avançada)
- **Segons modalitat** (individual, grupal o poblacional)

BENEFICIS

- Extensió de l'atenció especialitzada
- Reducció temps d'espera per atenció especialitzada
- Milloria accessibilitat (llunyania, dificultats mobilitat, entorns de reclusió)
- Milloria continuïtat assistencial (absentisme, complexitat, simptomatologia agorafòbica o aïllament)
- Milloria cost-efectivitat

LIMITACIONS

- La no presencialitat limita l'atenció en:
  - Maneig de la crisi aguda
  - Problemes cognitius
  - Alteracions greus de la comunicació
  - Dèficits sensorials
  - Baixa adherència al tractament o passivitat
  - Barrera idiomàtica
  - Complexitat sociocultural
- Limitacions tècniques, estructurals i organitzatives.

RISCOS (I)

TABLA I

Aspectos críticos en salud digital

ASPECTOS ECONÓMICOS	Beneficio económico vs. Beneficio clínico.
	Publicidad directa al consumidor.
	Prácticas fraudulentas.
ASPECTOS LEGALES	Desinformación de políticas de uso de datos.
	Pérdida de privacidad de datos personales.
	Comercialización de datos a terceros.
ASPECTOS EPISTEMOLÓGICOS	Alteración relación terapéutica (pérdida información contextual, ausencia presencia física).
	Cambio de paradigma en la evaluación de datos provenientes del uso de dispositivos tecnológicos.
ASPECTOS ÉTICOS	Conformación de nuevas subjetividades.
	Nueva autorrelación mediante <i>data doubles</i> .
	Alteración de la conformación del significado personal de la experiencia. Hiponarratividad.
	Discriminación digital y mediada por clasificación automática.
ASPECTOS POLÍTICOS	Nuevas formas de poder y autoridad.
	Individualización de los problemas de salud.
ASPECTOS LABORALES	Reordenación de responsabilidades y de competencias en profesionales y usuarios.
	Invisibilización de determinados trabajos.

ACTUALITZACIÓ PROBLEMES

- Avaluacions cost-efectivitat a curt plaç i metodologies per avaluar-la molt heterogènies.
- Custòdia legal d'una quantitat cada cop més gran de dades que es comparteixen més entre diferents nivells. «Diògenes digital».
- Algunes variables construïdes per avaluar símptomes o síndromes mentals a partir de l'activitat virtual d'usuaris presenten una validesa de constructe, fiabilitat predictiva i utilitat clínica baixes (machine learning sobre activitat a xarxes socials).
- Bretxa digital per gènere, per edat, per ètnia, per símptomes, etc.
- Negociació de la decisió de l'eina a utilitzar. Criteris diferents o contradictoris pel seu ús (institucions, professionals, usuaris, familiars o amics).
- Reorganització de l'estructura de temps i espai assistencial. Noves dificultats estructurals, organitzatives, tècniques.

RISCOS (II)

- Racionalitat tecnològica que no té en compte valors
- Simplificació de la complexitat i tecnosolucionisme
- Creació de noves necessitats
- Hiponarrativitat (marginació de la dimensió narrativa de l'existència humana)
- Mitologia del raonament científic (creència que els conceptes generals representen el món en la seva particularitat, consideració de la IA com a intel·ligència)
- Afectació en l'empatia humana

CONTEXT CULTURAL

- INDIVIDUALISME
- SOCIETAT MERCANTIL I DE CONSUM
- NARCISSISME (Lasch)
- DEPENDÈNCIA D'EXPERTS (Giddens)
- REFLEXIVITAT (Giddens)
- SOCIETAT DEL RISC (U. Beck)
- SOCIETAT DE L'ESPECTACLE (Debord)
- SOCIETAT DEL RENDIMENT (Chul-Han)
- SOCIETAT DE LA INFORMACIÓ (Masuda, Castells)

- **Jordi Peris**

- Psicòleg clínic. Cap Àrea Comunitària I-J. HU Pere Mata.

- **Anna Carrió**

- Treballadora social. Coordinadora del SRC de Sant Andreu. Fundació Vidal i Barraquer.

- **Judit Miralda**

- Usuària de la xarxa pública d'atenció a la SM i membre d'Activament.